

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Димитър Симеонов Шаламанов, дм

Началник Отделение Епидемиология при Военномедицинска академия

относно участието на главен асистент д-р Елиана Панайотова Иванова в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Катедра Хигиена и епидемиология към Факултет Обществено здравеопазване на Медицински университет „Професор д-р Параскев Стоянов“ Варна

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № Р-109-392 от 20.09.2021 г. на Ректора на МУ Варна.

Д-р Елиана Иванова е завършила медицина през 1992 г. Трудовият и стаж е свързан само с епидемиология – в началото като лекар в ХЕИ/РЗИ Бургас, а от 2012 г. като асистент в Катедра Хигиена и епидемиология на МУ Варна. От 2016 г. е била докторант на самостоятелна подготовка в катедрата и през 2017 г. успешно е защитила дисертация за образователна и научна степен „Доктор“.

Обща характеристика на публикационната активност

Д-р Е. Иванова представя научна продукция включваща една самостоятелна монография, една глава от монография в съавторство, 33 научни статии и 34 доклада. Има участие в 9 международни научни форума и в 25 национални научни форума.

Научните и трудове са от различните направления на епидемиологията на инфекциозните болести, а проучванията са извършвани по разнообразна тематика, като е използван широк набор от методики. Получените резултати са интересни, защото отразяват важни аспекти на противоепидемичната дейност в регион Варна – както в миналото, така и в настоящето.

Съществено място сред публикациите заема монографията „Епидемиологични хроники на борбата с инфекциозните болести във варненски регион (1878-1944)“. Този труд е разширено ретроспективно проучване върху разпространението на актуалните за региона и страната инфекции от последните десетилетия на 19-ти век до средата на миналото столетие. Заедно с това е направен кратък преглед на глобалната епидемична ситуация през анализирания период, в който много добре са открити акцентите на борбата при всяка една инфекциозна болест и хронологично са отразени постигнатите резултати. В този смисъл, за издадената от д-р Иванова книга основателно може да се каже, че авторът по подходящ начин е използвал историко-епидемиологичния подход и от друга страна, националният литературен фонд по епидемиология е допълнен с един интересен източник. За отбелязване е факта, че информацията в монографията е представена на висок научен стил и придружена с множество онагледявания – автентични ретрофотографии и подробни/изчерпателни таблици.

В една друга публикация - колективна монография, д-р Е. Иванова представя разширено ретроспективно проучване върху борбата със заболяването бяс сред хората. За целта е проследено развитието на противобясната станция във Варна през периода

1925-1950 г. и е описана дейността на емблематичната за града дарителска болница „Параскева Николау“. Проучването е под форма на отделна глава, а използваният метод е медикоисторически и затова трудът може да бъде отнесен към рубриката „История на медицината“.

Следващо направление на научните разработки е имунопрофилактиката. Проучванията върху епидемиологичната ефективност на този вид превантивна дейност във Варненска област е темата на дисертационния и труд. В него тя отразява успехите в управлението на епидемичния процес при основните за общественото здраве ваксинапредотвратими инфекции – туберкулоза, полиомиелит, дифтерия, коклюш, морбили, рубеола, епидемичен паротит и вирусен хепатит тип В. Освен дисертацията, още няколко други материала от последните години са посветени на проблеми от тази област на приложната епидемиология. Сред тях е разработката за структурен модел на епидемиологичната ефективност на имунопрофилактиката, в който е описана характеристиката на националната система за епидемиологичен контрол и е направена съпоставка с действащите аналогични системи на европейско и глобално ниво, като са отчетени специфичните особености. Останалите няколко публикации в насока имунопрофилактика също третираат актуални аспекти, заслужават внимание и може да им се даде висока оценка. Сред тях е проучването за нежеланите постваксинални реакции, в което те са проследени за 6 годишен период в регион Варна. Подобно е проучването на отношението и професионалната подготовка на общопрактикуващите лекари и лекарите неонатолози във Варненска област относно имунопрофилактиката.

Други представени в настоящия конкурс статии и доклади на д-р Иванова разглеждат въпроси върху съвременното състояние на морбили и листериоза, като проучванията по тях са проведени по методиките на епидемиологичния анализ. Резултатите са интерпретирани съгласно възприетите за целта принципни постановки. Изводите са научно аргументирани по обективни критерии. В тази група публикации може да бъде отнесена и статията за дифтерията – заболяване което отдавна не се регистрира в нашата страна и Европа, но преди няколко години в една държава от континента възникна случай в резултат на пробив на имунопрофилактиката.

Оригинална е статията по направление болнична епидемиология, разглеждаща риска от инфектиране на медицинския персонал при извършване на диагностични и лечебни процедури с употреба на остри и режещи предмети/инструменти. За целта е проведено проучване в една многопрофилна болница за активно лечение. Анализът показва вида и структурата на рисковата експозиция, най-засегнатите професионални групи и имунния статус на пациентите и експонираните лица по отношение на кръвнопреносимите инфекции. Резултатите от наблюдението са използвани от авторския колектив за определяне на високорисковите дейности в ежедневната практика, водещи до наранявания с остри инструменти или игли, както и за даване на препоръки относно възможните стъпки целящи намаляване и превенция на инфекциозния риск.

Някои теми от представените за участие в конкурса публикации кореспондират с други области на медицината. Пример за това е статията разглеждаща ролята на витамин К, отпечатаната в издание на съюза на учените – списание Медицина и екология. Подобен пример е статията в която се оценяват крайбрежните води относно възможността тези обекти да се проявят като фактори за предаване на инфекциозни

причинители. Изследването е осъществено съвместно с микробиолози. В някои други материали може да се забележат взаимовръзки със здравния мениджмънт и хигиената. Всички те са изготвени от интердисциплинарни екипи, в които д-р Е. Иванова участва. Това според мен е показател за разширен спектър на научните интереси и респективно за търсене на новости в медицината, както и за успешна работа в интердисциплинарни научноизследователски екип.

Преподавателска дейност

Справката от Дирекция Учебна дейност за последните 5 години показва, че д-р Елияна Иванова покрива приетия за задължителен университетския норматив за аудиторна заетост. Освен практически занятия, след придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ тя е водила и лекции в разрешения от нормативната уредба обем за този вид преподаватели.

Приноси

Приемам представеният списък от приноси, които се отнасят към посочените направления на провежданата изследователска дейност.

Заклучение

Изводите и предложенията от трудовете на д-р Е. Иванова са насочени към оптимизиране на рутинно прилаганите противоепидемичните мерки на научна база. Анализът на цялостната научноизследователска дейност показва, че университетските наукометрични критерии и изискванията за целта на националното законодателство в случая са покрити. Кандидатът има натрупан достатъчен опит в преподаването на учебната дисциплина „Епидемиология“ пред студенти по специалностите, по които се провежда обучение в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна.

Затова убедено давам своя положителен вот и препоръчвам на членовете на формираното за целта Научно жури да гласуват за присъждане на академичната длъжност „Доцент“ на главен асистент д-р Елиана Панайотова Иванова.

10. 11. 2021 г.

Изготвил становището:

Доцент д-р Д. Шаламанов, дм
Военномедицинска академия

